

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТУВАННЯ МАЛОГАБАРИТНИХ ГАЗОВИХ ЕЖЕКТОРІВ ДЛЯ ТЕХНІКИ ТА МЕДИЦИНИ

Седач В.В., Пєвнєв І.О.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Ефективність застосування малогабаритних ежекторів (МЕ) обумовлена їх здатністю створювати необхідний технологічний вакуум при наявності надлишкового тиску живлення від досить потужного джерела стисненого газу: компресора або балона. Тиск живлення технічних МЕ, зазвичай, не перевищує 1,0 МПа, а в медицині може варіюватися в діапазоні від 0,4 до 2,5 МПа й вище.

У промисловості МЕ найбільше часто застосовуються за двома напрямками: 1) для створення розрідження у вакуумних схоплювачах; 2) у системах автоматичного маніпулювання мініатюрними деталями на операціях поділу потоку, вторинної орієнтації, поштучної видачі та пневмотранспорту на задану технологічну позицію. В останньому випадку, це пневматичні МЕ з периферійним підведенням активного потоку й центральним регульованим вакуумним соплом, діаметр якого обирається за міделевим перетином деталі.

У медицині МЕ застосовують у стоматологічних установках і портативних апаратах надання невідкладної допомоги для реалізації функцій штучного дихання й аспірації. Робочим середовищем у них можуть бути стиснене повітря, кисень або киснево-повітряна суміш.

Складність проектування подібних МЕ полягає у відсутності регулярної методики для їх розрахунків, де не слід ураховувати зміну температур робочих потоків і істотний вплив стисливості робочого середовища на глибину створюваного вакууму.

Розглянуто питання раціонального проектування МЕ з погляду мінімізації гідравлічних втрат у проточних трактах і створенні максимально досяжного вакууму при заданих величинах тиску й витрати робочого середовища і з урахуванням специфічних умов їх застосування. Апробовано методику настроювання МЕ на задану величину вакууму при мінімізації енергоспоживання.

Наведено результати розрахунків корпусу типової конструкції МЕ на міцність у пакеті Solidworks і показана можливість його виготовлення з матеріалів, що мають межу міцності до 20,0 МПа при роботі пристрою на тиск живлення до 3,0 МПа.